

מסמך רקע לדיון בנושא

המלצות הוועדה לבדיקת נושא הנכים בספורט

גרסת אינטרנט

מוגש לוועדת החינוך והתרבות

כתיבה: עוגן גולדמן, עובד מחקר ומידע
אישור: שמוליק חדד חזקיה, ראש צוות

ה' בחשוון תשס"ב
22 באוקטובר 2001

א. מטרת הוועדה

במטרה לשפר את מצבו של ספורט הנכים מינה חבר הכנסת זבולון אורלב, יו"ר ועדת החינוך והתרבות, בתאריך ה-8 במרץ, וועדה בראשות עוזי מור, לבדיקת נושא הנכים בספורט. הוועדה התבקשה לבדוק את הנושאים הבאים:

1. צרכי ספורטאים נכים.
2. מערך השירותים הקיים והרצוי לספורטאים נכים.
3. פעילות ספורט תחרותי, פעיל והישגי.
4. רפואה משלימה וספורט טיפולי.
5. מרכזי חברה ותרבות.
6. שיקום ספורטאים נכים.
7. ילדים ספורטאים נכים.

ב. ההיבטים אותם בחנה הוועדה

מיון הספורטאים – האופן בו יתבצע איתור ספורטאים מוכשרים, והפנייתם למקומות המתאימים.

היערכות הספורטאים – הכנות, אימונים, ותחרויות בתחום ספורט הנכים.

המוטיבציה – מהם גורמי ההנעה שיגדירו תגמולים ראויים לאור האתגר העומד בפני הספורטאים.

ג. המלצות הוועדה

1. כללי

1. ילדים עם מוגבלויות פיזיות מתקשים להשתלב בשיעורי החינוך הגופני, בגלל בעיית ביטוח. לפיכך, המליצה הוועדה כי חינוך גופני ומורים לחינוך גופני עם התמחות לחינוך מיוחד, יכללו במסגרות הבאות:

א. הוראה מתקנת בחינוך הגופני.

ב. טיפול בתנועה ובספורט במסגרת הטיפולים בהבעה ויצירה, מורים אלו ישולבו בשירותים המוצעים על ידי מתי"א (מרכזי תמיכה יישוביים אזוריים)¹.

2. הכרה בספורט טיפולי כשירות הניתן גם במסגרת קבוצתית. כמו כן, החזר כספי קבוע לגוף המטפל, בהתאם למספר המטופלים.

3. מתן נקודות זיכוי² הניתנות לגופים עירוניים, על ידי משרד המדע התרבות והספורט ומשרד החינוך, גם לגופים המתקצבים שירותי ספורט לנכים. זאת כיוון שהם נדרשים להוצאות גדולות יותר מאשר קבוצות ספורט אחרות.

---

¹ מתי"א – על פי תקנות חוק חינוך מיוחד התשמ"ח בנושא שילוב בחינוך הרגיל. נועד להוות מאגר שעות הוראה המיושמות על ידי מורים לחינוך מיוחד במסגרות החינוך הרגיל.

4. אישור מתן סמל מרכזי שיקומי למרכזי ספורט לנכים, ואישור מכסות לפי מספר החניכים הפעילים באופן קבוע. מתן סמל מוסד יאפשר למרכזי הספורט לנכים לקבל ממשרד המדע התרבות והספורט תקצוב ישיר, שלא דרך הגופים העירוניים.
5. אישור הוצאה עבור פעילות ספורטיבית קבוצתית במסגרת השירותים לשיקום תעסוקתי הנתמכים על - ידי הביטוח הלאומי.
6. אישור תקציבים ייחודיים עבור הסעות למוסדות ספורט, המאפשר לממן הסעות לנכים המתקשים להגיע לפעילות בתחבורה ציבורית.

2. המבנה הארגוני

הוועד האולימפי בישראל, כמוסד הגג של ענפי הספורט האולימפיים, יקבל את "התאחדות ספורט הנכים" בדומה לכל גוף ספורטיבי/ אולימפי אחר ויקצה לה מתאם מקצועי מיוחד.

3. איתור ומיון

1. הקצאת שתי משרות תקניות, בהתאחדות ספורט הנכים, למאתרי ספורטאים מוכשרים בספורט הנכים.
2. ארגון פעולות לאיתור ספורטאים מוכשרים, במעונות יום, ימי ספורט, תחרויות של נכים ועוד.
3. במקביל הקמת מסגרות נוספות לפעילות ספורט תחרותי בהם ישולבו הספורטאים המאותרים.

4. תוכנית רב- שנתית

1. על התאחדות ספורט הנכים יוטל להכין תוכנית שלד מקצועית שמונה שנתית.
2. התוכנית תבנה על בסיס הענפים בהתייעצות עם היחידה ההישגית,³ בהתאם לתוכניות ולוח הזמנים הבינלאומי.
3. התוכנית תחייב את כל ענפי הספורט. המלצות הוועדה ייושמו רק לגורם שיכין תוכנית רב- שנתית.
4. התוכנית תתעדכן כל שנה.
5. אישור התוכנית, בהיבט המקצועי, יהיה באחריות התאחדות ספורט הנכים, הנשענת על היחידה לספורט הישגי, ובהיבט החומרי על מועצת ההימורים בספורט.

5. המלצות בתחום הספורט הישגי

1. ספורט הנכים יהיה בטיפול היחידה לספורט הישגי, על כל המשתמע מכך לגבי זכויותהם המלאות כגון טיפול רפואי ומנטלי, עיסוי ועוד.
2. התבחינים לפעילות ספורטיבית וייצוג באירועים ספורטיביים בחו"ל יקבעו בכל ענף בעזרת היחידה לספורט הישגי.

---

²נקודות לזיכוי – קריטריונים לתקצוב. משמעות סעיף זה הוא מתן העדפה מתקנת לגופים המתקצבים שירותי ספורט לנכים.

3. מאמני הנכים יוכשרו במסגרת מחלקת ההשתלמויות במכון וינגייט.
4. יש לדאוג להתנסויות בינלאומיות לספורטאים (תחרויות וארועים ספורטיביים בינלאומיים) המקנות ניסיון ספורטיבי בעל חשיבות עליונה.
5. בנוסף למתן שירות ככל ספורטאי, יינתן דגש לצרכים הייחודיים של הספורטאים הנכים.
6. כללים ברורים ינוסחו על דעת האיגודים, הענפים, הוועדות, התאחדות ספורט הנכים והיחידה לספורט הישגי. ספורטאים מצטיינים יקבלו מלגות מקרן המלגות.
7. מרכזי האימון הלאומיים / אולימפיים יהיו פתוחים בפני הספורטאים הנכים. כמו כן, יש לדאוג לנגישות המתקנים לנכים.
8. ענפי הכדור (כדורסל וכדור שער) זקוקים לשימת לב מיוחדת, כדי להחזיר תחומי ספורט אלו להישגיהם הגבוהים, כבעבר.

6. מתקנים

1. על התאחדות הספורט להגיש תוכנית פיתוח ובניית מתקנים, שתשתלב בתוכנית מנהל הספורט.
2. בתיאום היחידה לספורט הישגי, יש להגיש מדי שנה את כל הבקשות לקרן המתקנים של מועצת ההימורים. הדבר צריך להיעשות על סמך התקן, וכללים ברורים.

7. תקציב שנתי

1. איתור ופיתוח תשתית (2 עובדים) – 300,000 ₪
  2. ימי תחרות והתכנסויות בקשר לאיתור – 120,000 ₪
  3. סיוע למאמנים לאומיים – (8 לפי 80 אלף) – 640,000 ₪
  4. סיוע בהתנסויות לספורט אישי (הכנות לתחרויות בינ"ל) – 400,000 ₪
  5. סיוע לספורט קבוצתי – 300,000 ₪
  6. ימי אימון ו"מעטפת" בארץ – 500,000 ₪
  7. בטיחות/חומרים/רפואי והשלמות ייחודיות – 300,000 ₪
  8. מנהלות/מתאמים/מתקנים – 140,000 ₪
  9. ציוד ענפי – 100,000 ₪
  10. בלתי נראה⁴ (כולל קרן המצטיינים) – 200,000 ₪
- סך הכל – 3,000,000 ₪
- הערכת התקציבים לעיל מסתמכת על נתוני התאחדות ספורט הנכים ונעשתה בתיאום עימה.

³ היחידה לספורט הישגי נמצאת במכון וינגייט, אחראית על ההנחיה המקצועית ונתמכת על ידי משרד המדע התרבות והספורט.

⁴ התקציב הבלתי נראה נועד להוצאות תקציביות בלתי צפויות כגון עליית שכר, ארגון ארועים בלתי צפויים מראש ועוד.